

Minnesanteckningar hållbara inköp av fordon, 2 dec 2009

Plats:

Landstingskansliet, Landstinget Västernorrland, Härnösand

Deltagare:

Andersson Ulf, Trafikenheten, Härnösands kommun

Bertilsson Olle, Landstinget Västernorrland

Bjarnhagen Cecilia, REKO, Sundsvall

Edholm Krister, Tekniska kontoret, Kramfors kommun

Elvefors Kristian, SunFleet

Hassani Nordqvist Anna, Miljökontoret Sundsvall

Holmqvist Jörgen, Bilbolaget

Höglund Peter, Tekniska kontoret, Kramfors kommun

Jalmy Michael, Esam

Jamtehov Tobias, Landstinget Västernorrland

Lidbaum Urban, Tekniska kontoret, Kramfors kommun

Lindgren Jan, Vägverket

Longueville Anna, Kommunförbundet Västernorrland

Lundström Kent, Service och Teknik, Sundsvalls kommun

Marzouki Mikael, Bilbolaget

Nelding Lars, Åkroken Science Park /SAMT-projektet

Olsson Hans, Landstingsservice

Persson Leif, Toyota Sundsvall

Persson Patrik, Toyota Sundsvall

Thornéus Joakim, Miljöstyvningsrådet

Thunström Erik, Service och Teknik, Sundsvalls kommun

Wessling Lars, Trafikenheten, Härnösands kommun

Vähä Dan, Umeå kommun

Program

- Inledning, Anna Longueville, Kommunförbundet och moderator Michael Jalmy, Esam, Bio Fuel Region och Energisamverkan Norr, samt Olle Bertilsson, Landstinget Västernorrland
- Vad händer i kommunerna och på landstinget inom fordon, transporter och drivmedel? Gemensam diskussion
- Kommande fordonskrav och teknikutveckling, Janne Lindgren, Vägverket
- Umeå kommun köper fordon som tjänst (bilpool, som även de anställda kan använda privat), Dan Vähä tillsammans med Kristian Elvefors, från deras leverantör SunFleet
- Miljöstyvningsrådets nya kriterier för fordon, Joakim Thornéus
- Avslutande diskussion

Presentationerna från dagen finns på:

<http://www.y.komforb.se/sida20.html>

1. **Förväntningar inför dagen**

- Lyssna vad andra gör
- Miljökrav på fordon
- Kontakter/nätverk
- Hållbara inköp fordon och transporter är i ropet
- Hållbart kopplat till trafiksäkerhet och resor
- Inblick i hur offentlig sektor i länet tänker om framtiden
- Vad kommer det för bränslen i framtiden?
- Tips och råd inför kommande upphandling, vilka krav är rimliga att ställa?
- Definiera miljöbilar, vad kommer?
- Vilka förnyelsebara bränslen kan vi använda oss av?
- Frustration att kunna uppfylla politiska mål, svårt när teknikutveckling och tillgång på bränslen inte är tillräckligt
- Träffen idag är början på ett nätverk inom fordon, transporter och bränslen

”Även om vi i framtiden kommer att se fluktuationer i priserna så är epoken med billig energi över”, chefsekonomen på IEA. ”Oljan håller på att ta slut” När vi får slut på bensin, blir vi utan livsmedel, i USA inom en vecka. Vi har ett skört system.”

2. **Vad händer i kommunerna och landstinget?**

Se Olles presentation

Den pågående transportutredningen (i samarbete med Vägverket) visar att det finns flera bilar som används för lite och därmed kostar 70 kr/milen (!).

Detta med resande och användande av video- och telefonmöten är mycket en attitydfråga hos personalen. Det är lite för lätt att ta bilen om det finns en stående utanför. Resor med egen bil har ökat med 30 % under året, dessa resor motsvarar 111 bilpools-bilar och där vet vi inte hur det ser ut med trafiksäkerhet och miljö. Sundsvall: Dilemma att politikerna säger att CO₂ ska minska 50 % och fordonsparken ska drivas med förnyelsebara bränslen, samtidigt som vi ekonomiskt ska spara. Även problem med att det inte finns en biltillverkare som godkänner RME. Nya rese-regler sedan mars 2009, tex flygresor används nästan inte. Varje verksamhetschef är ansvarig för att rese-reglerna följs. Samma erfarenhet som i Landstinget, många bilar utnyttjas för lite. Det finns ett gammalt beslut om distansmöten, men det kommer inte igång, det finns möjlighet att ha möten på Mittuniversitetet och Kulturmagasinet. Sundsvall kommer att göra en förnyad konkurrensutsättning på befintliga ramavtal (avtalen gäller 2008-2010).

Kramfors: Ska bygga upp en fordonsförvaltning och planerar att delta i Landstingets upphandling under nästa år. Kramfors ska ha miljöfordon där det finns miljöfordon att tillgå.

Härnösand: Startade fordonsamordning och bilpool förra sommaren. Det handlar mycket om attitydändringar om nyttjandet av bilar kopplat till hur vi reser. Alla vill ha sin bil utanför väggen ”utifall att”, det är jobbigt att gå 250 m för att hämta en bil. Samordningen har inneburit att Härnösand har kunnat minska antalet bilar.

70 % av inköpen av bilar ska vara miljöbilar, det har köpts framförallt dieslar. Relativt nya riktlinjer för hur personalen ska resa. Har för avsikt att hänga på Landstingets upphandling.

Elbilarna ligger tyvärr för långt fram i tiden.

Ska vi som offentliga köpare vara testare år bilindustrin?

Vi måste se flera lösningar, bilindustrin går åt flera håll, vi kommer inte att ha en lösning i framtiden.

Tekniken finns, men den storskaliga produktionen är inte på plats (tex elbilar).

Ställ inte de olika förnyelsebara drivmedlen mot varandra, alla förnyelsebara lösningar behövs! 97,5 % (i Västernorrland och Västerbotten) är fortfarande fossila fordon. 4 % av drivmedel som säljs i Sverige är förnyelsebart, det är bäst i Europa...

3 strategier för hållbara transporter

- begränsa mängden
- öka effektiviteten och planera resorna
- påskynda övergången till förnyelsebara bränslen

3. **Vägverkets syn på fordonsutveckling ur ett miljöperspektiv, Janne Lindgren**

Se Jannes presentation

Läs mer om hur nå 10 % förnybar energi till 2010, se Vägverkets publikation 2009:48

2009/443/EC nya krav från EU om CO2 krav personbil, kraven på bränsleförbrukning är kopplat till vikten för bilen ca 130 g/km 2015, 95 g/km 2020, 70 g/km 2025. Sverige hör till ett av de länder som är sämst i klassen på att köpa snåla bilar.

Alla delar behövs! Det kommer inte att räcka med bränslesnåla bilar och biodrivmedel! Vi måste förändra vårt sätt att resa och transportera varor också! energieffektivitet, förnybar energi, samhällsplanering och överflyttning.

För att begränsa klimatpåverkan till hållbara nivåer behövs mycket stora utsläppsminskningar på kort tid. Tekniska lösningar, energieffektivisering och förnybar energi, är inte tillräckligt. Det behövs även förändrat beteende och en långsiktig utveckling av hållbart transportsystem och samhälle.

Måste jag resa? Välj hållbara alternativ till bilen! Välj energieffektiva fordon! (Välj bil för 90-95% av resorna!) Använd fordonen energieffektivt!

4. **Umeå kommun (med via video på Esam), Dan Vähä**

Kommunen fattade våren 2007 ett beslut om att avveckla egna ägda bilar och istället leasa bilarna. Tanken var att bilpoolen skulle ersätta körningarna med egen bil. Politiken var tydlig med att bilarna även skulle erbjudas för allmänheten. De anställda kan boka bilarna kvällar och helger med annan tariff än kommunens avtal. Det utgår ingen förmånsbeskattning eftersom privata priserna andra, samma för privatpersoner i hela Sverige.

Bilarna betalas per timme de används och kilometerersättning. Ingen administration själva, bilarna bokas via webben och låses upp via mobiltelefon eller smartcard. Kommunen är under en uppbyggnadsfas. Samhällsförvaltningen har under 2009

minskat resandet med egen bil 50 %, målet är 80 % under en treårsperiod. Givetvis är det problem med att införa ett nytt system, personalen är vana vid att ta sin egen bil som står utanför dörren.

Hela systemet bygger på att minska det totala resandet. Detta system är dubbelt så dyrt som att personalen kör med egen bil, men tanken är att resandet med bil ska minska med minst 50 %. Egen bil kostar ca 30 kr/mil, Umeå betalar ca 50 kr/mil i dagsläget. Det är viktigt att personalen tar bilen korta perioder och inte låter den stå. Upplägget med SunFleet är att de ska fylla på antalet bilar när behovet ökar och även ta bort bilar när de inte behövs. Vissa av bilarna är låsta för kommunen 8-17, andra bilar är öppna för privat bruk och företag alla tider på dygnet.

Viktigt att politiska beslut och att resepolitiken kopplas till användandet av bilar. Detta är ett genomförandeprojekt, inget en ensam tjänsteman kan genomföra. Dan Vähä skickar Umeå kommuns utredning inför införandet av bilpool.

5. **SunFleet (med via telefon och webbmöte på Miljöstyrningsrådet), Kristian Elvefors**

Se Kristians presentation

Linköping har kört detta system under ett par år och nu ökar det privata användandet.

Öppnar med Arbetsförmedlingen i Östersund, Umeå och Gävle, besök dem och se hur de fungerar.

6. **Miljöstyrningsrådet (med via telefon och webbmöte), Joakim Thornéus**

Se Jockes presentation

7. **Avslutande diskussion**

Vilka är de tre viktigaste frågeställningarna/behoven inför kommande fordonsupphandlingar?

- Energieffektiva fordon? Miljöfordon? Förnyelsebara drivmedel?
- Vilket drivmedel? Tillgång på drivmedel? Tillgång på fordon?
- Smörgåsbord av fordon för att möta många olika behov hos användarna, kartläggningen internt kopplat till vad marknaden kan erbjuda och tydliga politiska riktlinjer
- Viktigt att få en koll på hur många fordon som behövs.
- Viktigt att det finns med i upphandlingen: Totalpris (inkl service och underhåll) LCC, eftermarknad och miljöaspekter.
- Hur ser det ut med skatterna för miljöbilar? (prop. på G), detta påverkar hur prisutvärderingen kommer att se ut.
- Titta på den kommande statliga förordningen för miljöbilar, samma som Miljöstyrningsrådets baskrav.
- Fördelningsnyckel för kommande ramavtal? Nya lagen ställer nya krav på hur avtalen ser ut...

Vad är det första du gör på torsdag/denna vecka inom området hållbara inköp av fordon?

Sundsvalls kommun har ett projekt som handlar om hur de anställda tar sig till och från jobbet, i Landstinget är på G.

Sundsvalls kommuns rapport om ökade kostnader pga ökad kollektivtrafik bifogas minnesanteckningarna.

Viktigt att alla möten som bokas har ett perspektiv på att delta på distans.

Vilken/vilka förebilder ser du inom området hållbara inköp av fordon?

- Vi gör själva ett bra jobb! med resepolicy, fordonsutredningar och distansmötesteknik.
- Landstinget har gjort ett bra jobb med att styra avropen mot miljöfordon.
- Vägverket, miljöbilsnormen har varit styrande för kommuner och landsting
- Göteborg och Stockholm
- Viktigt med nätverksträffar! även politikerna borde vara med... Bio Fuel Region BFR har ett utbildningspaket för politiker som erbjuds medlemmarna i BFR.
- Tunga fordon testas i Stockholms stad.

8. Nästa träff i februari! 10 eller 17 feb?

Tänkbara programpunkter... kom med fler förslag!

- Daniel Gustavsson, projektledare Bästa resan
- Sundsvalls erfarenheter kring drivmedelsupphandlingar
- Landstingets fordonsutredning
- Landstingets jobb med att styra avropen mot miljöfordon
- 2MA, leverantör som är duktiga på övervakningssystem på bilarna/ISA/GSM...

/Anna Longueville